Бары дойдулар пролетарийдара, холбоһуҥ!

САҤА ОЛОХ

ССКП ЧУРАПЧЫТААҔЫ РАЙКОМУН УОННА НАРОДНАЙ ДЕПУТАТТАР ОРОЙУОННААҔЫ СОВЕТТАРЫН ОРГАНА

Хаһыат 1931 сыл алтынньы ыйтан тахсар

№ 39(5239) | 1979 сыл. Кулун тутар 31 күнэ СУБУОТА | Сыаната 2 харчы

ПАРТИЙНАЙ МУННЬАХ

З. И. МОНАСТЫРЕВ,

ССКП райкомун партийнай тэрилтэ үлэҕэ отделын сэбиэдиссэйэ.

ССКП Устаба партийнай тэрилтэлэр үрдүкү органнарынан партийнай мунньахтары ааҕар. Холку бэйэтэ партийнай тэрилтэтин уонна практическай үлэтин бары бочуумнаах боппуруостарын дьүүлүүрүллэллэр, коммунистар государственнайдык толкуйдууртa, бэйэлэрин хомсолоорун үлэларин-хамнастарын уонна партийнай боруктарын кытары тоҕо дьоруллары үөрэнэллэр.

Дьэ, ол иһин ССКП КК партийнай мунньахтар оруоллары үрдэтиигэ кыһалҕ ыйбыта. Онуоха холобурунан кини «Псковскай куораттааҕы партийнай тэрилтэлэ партийнай муннньахтары ыытыы сучотатын туһунан» Уурааҕа буолар. Партийнай муннньахтартан кэлиилээх ирдэбил дэри чуолкайдык ыйар бу докумуон биһиги оройуоммут бары партийнай тэрилтэлэригэр, ССКП райкомун пленумугар кэпсэтии дьүүлэммилэнибитэ, партийнай тэрилтэлэр секретардарыгар анаан семинар үөрэтиллибитэ. Ол түмүгэр муннньахтар, кинилэр уураахтарын оруоллара биллэ-көстө үрдээтэ.

«Искра» колхоз тэрилтэлэрэ эҥин Эрэл Эрэстиин (секретарь Н. С. Дмитриева), Карл Маркс аатынан (секретарь М. С. Окопешников) сопхозтардааҕы партийнай тэрилтэлэргэ мунньах сал. Бу партсобрание эрдэттэн сыыһатардаары партийнай тэрилтэлэр муннньахтарын графигын оҥороллор уонна ол туолуутун кытаанахтык хонтуруолууллар. Ол түмүгэр муннньахтар Устаабынан сөп түбэһиннэрэн ыытыллаллар. Итиннэк хартыылааны Дириэк орто оскуолатынааҕы (секретарь С. И. Тарасова), олох дьаһах комбинатынааҕы (секретарь Е. Н. Иггопицына), промкомбинаттааҕы (секретарь А. П. Листиков) тэрилтэлэргэ эмиэ каруохха сөп.

Ол эрээри сорох партийнай тэрилтэлэргэ муннньахтар билигин даҕаны бириэмэтигэр ыытыллыбаттар. Ааспыт сылга «Сельхозтехника» партийнай тэрилтэтэ алта ыйга муннньахталабатаҕа. Эт-үүт комбинатыгар, «Якутсельхозстрой» ПМКтар партийнай муннньахтар сорох ыйдарга ыытыллыбаттар. Ити биир. Иккиһинэн, үгүс партийнай тэрилтэлэр үрдүкү органнар уураахтарын дьүүлэһэннэрин мунньахтарга, бэйэлэрин ис олохторун боппуруостарын көрбөттөр. Карл Маркс аатынан сопхоз Бахсы отделениетынааҕы тэрилтэ 13 ыйынааҕы муннньахтарыттан 8-тар эрэ үрдүкү органнар уураахтарын дьүүлэспитэ. Оттон Субурускай аатынан сопхоз Соловьев отделениетынааҕы тэрилтэ 11 муннньах туһарыгар бэйэтин ис олоҕун туһунан соҕотох боппуруос көрүллүбэт.

Муннньах оруола боппуруостары бэлэмниирэттэн, дакылаатка ыттэрэтэри, олору туорутар суолларгы чуолкайдык ыйыттан, коммунистары боппуруос тэһи долгутарыттан тутулуктаах. Дьэ ол иһин биһиги үгүс секретардарбыт боппуруостары коммунистары, партийнас суох активы кытта тардан кэпсэтэн бэлэмнииллэр. Ол быһыытынан боппуруоһу бэлэмнибэттэрэ бэйэлэрэ эрэ суруйар, муннньахтары ыытыахтаахтар уонна секретардар эмиэ бэллэр. Ол да иһин кэпсэтиигэ кэлиэн тыл этээччилэр, үксүгэр тэрилтэлэр салайаач-

чылара, эрэ ыыталлар. Олор муннньахтары бэлэмниирэ уонна ыытыыга формальнайдык сыһыаннаһыы кыра да туһата суохтук салайыахтаах.

Партийнай тэрилтэ хас биирдии кэм муннньаҕы ыытарга тирэх сиэр, оҥу тулаар суоллары сатаан толкуйдууругар үөрэтэр эбээһинэстээх. Онуоха ССКП КК «Тамбовскай уобаластааҕы партийнай тэрилтэҕэ критика уонна бэйэни критикалааны туругун туһунан» Уурааҕынан салайтарыллыахтаах.

Муннньах ыытыллыбыт уурааҕынан, ол олоххо киллэриллэн суолталаах. Хаһан, туох, кимнээх толоруулларын ыйбыт чопчу тылынах уураахтар туолууларын хайдах да кыайан хонтуруолламаттар, ол иһин туох да кэлэ-ту суох кулуурдары эрэ хааллаллар. Оттон бөрөтөҕүлаһ ССКП райкомугар биирдиилэргэ кииннэн ыйахтаахтар. Ити партийнай тэрилтэ үлэтин чуолкайдык ырытан көрөр, сыттыгыс кэмэлиэр кэмэлиэһэр хааҕы биэрэр.

Муннньахтар дьыл сыллара коммунисттар политическай уонна үлэҕэ активностарын үрдэтэ, партийнай тэрилтэлэри кыттыылаһыннарар.

СҮӨҺҮ ИИТИИТИН РЕЗЕРВЭЛЭРЭ

Мэлаарга сүөһү иитиитин селекциятыгар уонна племеннэй дьыалатыгар Бүтүн Сойуустааҕы сүбэлэһиилээх үлэтин түмүгүнэн Киин тэлтынааннарга бэбэлэммиллэр итэҕэл оҥоруулларын дьүүллэстилэр. Олору быһаарыы проблемата промышленнай уустуктар сүөһүлэр ордук сэни тубэһэр сүөһүлэр саҥа үрдүк бородуукталаах боруудаларын үөскэтиини туругуттан кыаҕы биэрэргэ.

Бэлиэтэммит сыаллары ситиһэр туһугар чинчийии саҥа ыытыларын, ВАСХНИЛ, ССРС Наукатарын академиятын, союзнай республикалар академияларын институттарарын үлэлэрин холбоһуннарыы программаларын туһаарга, селекционнай киинигэр, племеннэй заводтар итиннэ атын предприятиелар уонна тэрилтэлэр үлэлэрин тупсарарга быһаарылынна.

ССТА.

Партия ыҥырыытынан

Комсомол өрөбүл аатынах үтэйн—партия ыҥырыытынан нааҕыл коммунистическай тутуу кыһалҕатынай кирбиилригэр сыалдьытын—Кырыссир 25 сылын аатынан саҥа Бүтүн Сойуустааҕы ударнай комсомольскай этэрээт салганта. ССКП КК сэтинньитээҕи (1978 с.) Пленумун уураахтарыгар эппиэтээн Москватын, Ленинградтан, дойду бары союзнай республикаларыттан бэс тыһыынча уолаттар уонна кыргыттар Арҕаа Сибиир нефтегазтаах оройуоннарын баһылааһыныгар аттаналлар.

Муннньах кулун тутар 27 күнүгэр буолан ааспыт метинг ыыттылаахтара этэрээт байыастарыгар уһаһан олоххо, дойдуну барҕардар кыраайга үтүөкэн айаны баҕардылар.

Мустубут дьон табаарыс Л. И. Брежнев Арҕаа Сибиир тутуутарыгар аттаммыт Кырыссир 25 сылын аатынан этэрээт кыттыылаахтарыгар эрэллин туран эрэ суруйа оро кэтэбүллүүннэ, дьэсунна тыһыгын ирдэтэлэр. Эрэллэ текст ЫБСЛКС КК бастакы секретара Б. Н. Пастуховка аҕалан абылларда.

Бүтүн Сойуустааҕы ударнай этэрээт байыастара үлэлии оро кэтэбүллүүнэ ССКП Киин Комитетыгар, табаарыс Л. И. Брежневка суруг ыыттылар.

ССТА.

ҮЛЭ БЫРААҺЫННЬЫГЫН ИННИНЭ

Бырааһыннын буолбут коммунистическай субуотунгаҕа сүүрбэ киһилэртэн колхозтара активнаҕыктык кыттан ыланар. Фондута 119 сотк хаалларбыттара. Оттон бэйэлэрэ 9 киһилээх комиссия талыллан оттук маһы бэлэмнииргэ 450 киһини, 3 массынаны уонна 1 трактордары таһааран бэлэмнииллэр.

Маҥна итиннэ таһа хас кэлбут ахсын сүөһүтэ эбии аһылыгы бэлэмнииртэригэр үлэ- таһаҕан сактаакка ыыталлар. Ол курун, бу ыйга 31—1 ыһыкталарга оттоһу нааһа бэлэмник бэлэмнэригэр талсыахтара.

Н. СМИРНИКОВ.

x x x

Субурускай аатынан сопхоз Бологогуроҕу отделениетыгар коммунистическай субуотунньукка 102 рабочай, 98 үөрэнээччи, 70-ча сулууспалаах тахсыахтара. Киниэхэ дуоҕа үлэлэбааахтара, оттук маһы бэлэмниэхтэрэ, зоотехникалар ыраастыахтара. Билигин бэлэм киһилээх субуотунньук комиссията тэриллэн үлэлии сылдьар.

Т. ПОПОВА.

x x x

ХОПТОҔО. Коммунистическай субуотунньукку тэрийэр комиссия субуотунньукка тыһы кэлэийэллэрин. ...бэлэмниилэрин тэрийэн. Сүрүн массыналар сыыһатын бэлэниилэр. Субуотунньук сулуһуларыгар тахсыахтара. Оттон ...

дьонно рабочайдарыттан соруктары бүтэн маһын бэлэмниэхтэрэ.

Т. СОКОЛЬНИКОВ.

x x x

Олох-дьаһах комбинатын үлэһиттэрэ нефтептэригэр—«Чурапча» сопхоз Сылаҥнааҕы отделениетын. Түөйтэтигэр бэригэдиэтигэр быһаарыы тыл тыһыыр үлэ монумент соруохтар. Ол курдук, көмтэн устата дуоҕа таһаартаах билимистэрин кини бүтэн ордук воррдуллар.

Коллектив В. И. Ленин төрөөбүтэ 109 сыла туолуутун кэриэс кэлэтигэр коммунистическай субуотунньукка 500 солк. сут маҕаах үбү киллэрэргэ 112 киһилээх кыттарга сурукка. Субуотунньук туртаах участоктарыгар үлэлиэхтэрэ.

Л. ДМИТРИЕВ

ОНУС ПЯТИЛЕТКА МАЯКТАРА

Оройуон чемпиона

Афанасий Афанасьевич СЕДАЛИЩЕВ

Карл Маркс аатынан сопхоз киин бөһүөлэгэр—Дьабыылаҕа хас сарсыарда ахсын эҥиэ чаас саҕана оттук маһы тиэйбит МТЗ-82 трактор кэлээччи. Ити—отделение дуулаҕа үлэһитэ, оройуон чемпион тракториһа А. А. Седалищев. Кини түөрт ыстаах Бабаҕа трактори үрүҥ үгүүтэ кэрэ нэлэн оттук маһы таһар.

Коммунистическай үлэ ударнига Афанасий Афанасьевич Одьулуун отделениетыгар тракторинан үлэлээбитэ сүүрбэттэн тахса сыл буолла. Ол кэм устатыгар кини «тимир көлөтө» хаһан-хаһан тохтоботоҕо, үүтү-үүтү тиэйбэтэҕэ. Бастыҥ тракторист үлэҕэ үрдүк кордорун иһин «Бочуот Знага» орденынан наҕараадаламмыта.

А. А. Седалищев ордук таһаарыылаахтык ааспыт ударнай дьылга үлэлээтэ. Кини сыл устата МТЗ-52 маркалаах тракторынан 1856,2 усулуобунай эталоннай гектар оҥоһук үлэни толорон, оройуон чемпион тракториһын аатын анаатын кэтэр чиэскэ тигитэ.

Чемпион тракторист онус пятилетка тордус сылыгар МТЗ-82 маркалаах саҥа тракторга үлэлиир. Кини 1979 сылга ити тракторынан 2000 эталоннай гектардаах үлэни толорорго, онон сорудаҕын 400 эталоннай гектарынан аһарарга ураҕаныгар социалистическай эбэһээтэлистибэни ылыммыта.

Афанасий Афанасьевич Седалищев быйыл 305, ол эбэтэр көрүдүлүбүттэлэр 33 күнүнэн аһара үлэлииргэ, сыл устата 15 тонна уматыны кэмчилииргэ эбээһинэстэммитэ. Опыттаах механизатор быйыл саас суол айдааннарын отделение үүтүн эт-үүт комбинатыгар таһарга сорунтаҕына. Ыччат дьиэлэрэ наставнига быйыл Саир эдэр рабочайы механизатор идэтигэр үөрэтэ, үһүйэ сылдьар.

Чемпион тракторист үүммүт дьылы, куотутунан, үлэҕэ үрдүк ситиһиилэрдээх саҕалаата. Кини бастакы кыргыттарыны сорудаҕын 103 бырыһаан толорон, куоталаһыы иннигэр киирэтэр тахыста.

АҔАСТЫЫ БАЛЫСТЫЫЛАР

Комсомолка Матрена Дьячковская амыс сылын Карл Маркс аатынан совхоз Одьулуунааҕы отделениетыгар Күлэндийэ комсомольскай-ыччат фермэтигэр үлэлиир. Кини ыстыах пага ыйын тухугунан биирдии фуражнай ынахтан 615 кг үүтү ыата, оттон кини балта Анастасия эбэһээтэлистибэтин 123 ыйнан аһарда.

Х. КАРПОВ.

НӨХТӨӨХТҮН КЫТТАЛЛАР

Оройуонна сүөһү ыстыыр бэлэмнэлибит үөрэнэй ыйга Бал-луур ыччаттара кастааставира хохтоонун үлэлииллэр.

Маҥна ааспыт субуотунньукка 91 уолтаах киһи, 67 ахтахха уурааччыгэ тахсан 5 тонна биэдэлэ, 90 тонна бурдукны тоҕорлоонаттыбыгар 201 кв. метр кэтэрүүн саарыы бэйэлэлэр.

П. ВАСИЛЬЕВ.

Интэр үлэҕэ—кэлим сыһыаны! ●

Секретарь эппиэтинэһэ суох сыһыаннаспытыттан

ССКП райкомун бюрота интэр үлэҕэ кэлимник сыһыаннаһыы туһунан партия райкомун XIII пленумун уураахтарын олоххо киллэриин, кэмниэннэ араас эрэнгатын кытары үлэни салайыы туругун туһунан Хатылыыраҕы партийнай тэрилтэ секретара Г. А. Драгунов отчуотун иһитта.

Бу партийнай тэрилтэ интэр үлэ 1978—1980 сс. кэскиллээх кэмнээ былаанын биэрбитэ, ону олоххо киллэриигэ Субуруускай аатынан совхоз кини отделениетын, государственнай учреждениелар, общественнай тэрилтэлэр соруктарын чуолкайдаан турар. Онуоха баһычча үлэни орто оскуола коллектива көстөр: үс үөрэх кабинеттара, комсомольскай албан аат музейа тэриллиилэр, рабочай династияны чинэтэһин биэчэрин курдук араас кэрэхсэбиллээх дьаһаллар ыытыллаллар. Ити барытын түмүгэр үөрэҕи билии 98,2 бырыһыаннга тиийдэ, үөрэнээччилэр бэрэдэгэ көһүүлэрэ биллэрдик аһыйаата.

Хомойуох иһин, партийнай тэрилтэ бюрота интэр үлэни тэрийииигэ утумнаахтык дьарыктаммата, хонтуруолун моонтопут. Манна райком XIII пленумун уураахтарын олоххо киллэриигэ туох эмэ былааннаах дьаһал ылаллыыһынаҕар буолуох, үүрэ уонсай партийнай мунньахха дьүүллэһиллэ дааран иллк. Ол, биллэн турар, эппиэтинэс намтааһынытыгар үлэ дьаалатыыан устугутар тэардибит.

Политическай уонна экономическай үөрэх тэрээһинин ылан көрүөҕүҥ. Партбюро чилиэннэрэ пропагандистарга көмөлөһөр, киниэр үлэлэрин хонтуруоллуур сылыллаах оскуолалар занятиеларытар сылдьыбыттара дьиҥ суох. Пропагандистартан айар былаанын эрэйбэтэхтэр, аһыҕас занятиелара тэрийбэтэхтэр Осон И. Л. Чиччиннарэв пропагандистаах «Сайдыылаах социализм Конституцията» оскуолаҕа алтыаһах, М. М. Охлопков пропагандистаах комсомольскай куруһуокка үһүйбэх занятие ыытыллыбыта дьиппэрэннэт. Лахалдьы ферматыгар тэриллибит экономическай билии төрүттэрин үөрэтэр оскуола үлэтэ да аһара симик.

Лекционнай пропаганда эмиэ эрдэнтэ суох тылыны устар. Бирачиннэтэ сопоттох—«Знание» общеотсалын сүһүөх тэрилтэтэ председателэ суох олорбута сыл буолла. Ону сөххүтэр туһунан партбюро бирэн мэтигэр ыйаммата.

Дьон олорор сиринэн политическай-массабай үлэ күһүн олус хойутаан саҕаламмыт уонна агитаоналарга дьыл баччатыгар диэри сэттэлин эрэ занятие ыытыллыбыт. Арыгылааһыны, алкотонизмы уонна буруйу оҥорууну утары охсуһууну күүһүрдэр дьаһаллар тустарынан үрдүкү партийнай, советскай органнар уураахтарын олоххо киллэрии туһунан ССКП райкомун бюротун уураа5а даҕаны, ити бинаруоска Карл Маркс аатынан совхоз Толой Дирингиэнэ бригадатын үлэһиттэрэ оройуон общественностыгар таһаарбыт ыҥырыылара даҕаны дьүүллэһиннэ турута иниктэр.

Совхоз маннааҕы отделениетын рабочайдара үрдүк абаһэтэнэстибэлээхтэр да, партбюро совхоз үрдүнэ ыытыллыларыгар итиэннэ үп көрүллүбэтигэр сиэр киниэр социалистическай куоталаһыыларын тэнийбэтэх. Дьиэтэр ким бастаан, ким хаалан иһэрин чуолкайдаан кэлэ биллигэ таһаарар вымпеллары, Бочуот дуоскатын о. д. а. моральнай көҕүлээһиннэри түһэрэр кыахтара суох диэн ким итэҕэйиэй?

Ити барыта туохха тиэрдэрэ биллэр. Отделениеҕэ производственнай былааннар (саһыы интэр фермаларга уратыларга) тохтон иһэллэр. Сороҕ рабочайдар ордук механизаторҕо, талбыттарынан сылдьар буолуулар. Дьахаҕай быһыыттан котельнай умайда, гараж тоҥнэ.

ССКП райкомун бюрота интэр үлэҕэ бодон итэҕэстэр таб. Драгунов итэҕэйиллибит партийнай эбээһинэһигэр эппиэтинэһэ суох сыһыаннаспытыттан таҕыстылар диэн бэлиэтээтэ уонна кинилэххэ кытаанах сэрэтиини биэрдэ. Бюро уураа5ар таһаарыллыбыт итэҕэстэри түргэнник туоратарга туһаайыллыбыт чочу дьаһаллар бэлиэтэннилэр.

Снимокка: Бахсы орто оскуолатын маннайгы кылааһын үөрэнээччитэ Сардаана Захарова үөрүүтэ туйгун сыананан түмүктээн оскуолатыттан үөрэн кэтэк иһэр.

П. ОКОНЕШНИКОВ фотоэтюда.

БЫЛААННААН ТЭРИЙДЭХХЭ

Интэр үлэҕэ кэлимник сыһыаннаһыы принциптэринэн салайтаран, биһиги оскуолабыт туох баар үлэтэ кэнники кэмнэ кичэйэн былааннанар буолла.

Бьыйылгы үөрэх дьылын бастакы аҥарыгар үлэхамнас ленинскэй комсомол 60 сылын юбилейыгар анаммыта. Оттон кинкис аҕара В. И. Ленин төрөөбүтэ 110 сыла туолуутугар уонна пятилеткэ төрдүс сылын ситиһиилээхтик түмүктэһиигэ аналар.

Билигин үөрэнээччилэри, с астарыгар эрэарап, араас куруһуоктарга, спортивнай секциларга, кулуубтарга сылдьабыттар, кылаас часыларыгар бэсиэдэлэри, диспуттары, көрсүһүүлэри, о. д. а. ыытабыт. Предметтэй кэдиэллэргэ оҕолор эмиэ активнайдык кытталлар. Студентар каникулларын кэмнэтэр учугэй үөрэнээччилэр үгэс буолбут слеттэрэ буолбута. Оннон студентар кэлэн малдьыттаабыттара. Ол кэнниттэн кинилэр кылаастарынан үөрэнэр заведениеларын, ылыахтаах идэлэрин билиһиннэрбиттэрэ.

Үрдүкү кылаастар үөрэнээччилэригэр анал куруһуоктара аһан үлэлээтэбит. Зенятиеларга оҕолор көхтөөхтүк кытталлар.

Биһиэхэ үөрэнээччилэри эстетическай иитиигэ олохтоох Культура дьиэтин үлэһиттэрэ утумнаах комоҕу оҥороллор. Ол курдук, худрук Н. Ф. Посельская үһүс сылын үлүгү куруһуогун салайар. Кини үөрэтэр оҕолоро Мария Захарова, Надя Скрябина, Лариса Дьячковская, Лина Потапова уо. д. а. бэртээхэй үҥкүүһүттэр буолаллар. Куруһуок салайааччыта бэлэмнээбит үҥкүүлэрэ көрүү-конкурска үөрэнээччилэри ордук үчүгэйдик бэлэмнээбитин биллэртэр наада.

Оскуолабыт уруккуу выпускнига, Культура дьиэтин музыканта А. Н. Терютин баралаах оҕолору түмэн инструментальнай ансамбль тэрийэн үлэлэтэр. Кини 20 тэн тахса занятиены ытта. Онно үөрэнэн оҕолор биһэрдэри, концертарга олус кыһалар буолаллар.

Драмкружокгу дьоҕурдаах самодеятельнай артист, учуутал Н. С. Корнин, хоровой куруһуогу эмиэ дьоҕурдаах тэрийээччи Х. И. Попова салайаллар.

Саха АССР үтүөлээх тренерэ, физрук Н. Н. Попов спортивнай секцияларынан үөрэнээччи үгүс оттун хабар. Биллэрин курдук, кини салалтатынан биһиги хайыһардьыттарбыт оройуоҥҥа мэлдьи бастыыллар, республикатааҕы күрэхтэһиилэргэ эмиэ ситиһиилээхтик кытталлар.

Оскуолаҕа ыытыллар дьаһаллары интэрэһинэйдик, айымньылаахтык тэрийиигэ кэнники кэмҥэ эдэр учууталлар активнайдык кыттар буолбуттара кэрэхсэбиллээх. Педколлектив биир санаанан үлэлээһинэ—ситиһиилэрбит мэктиэлэрэ.

А. ИВАНОВА,
учуутал.

Кытаанах.

ҮЛЭ СОКУОНУН КЭҺИИ СОДУЛЛАРА

Профсоюзнай олох

Народнай суукка ветстанция кочегара Феофанов Д. Д. үлэтигэр төттөрү киллэрэргэ көрдөһөр үҥсүүтэ көрүллүннэ.

Былырыын ыһыгар ветстанция начальнига В. И. Николаева Мироновы уонна Феофановы кочегарынан үлэҕэ ылбыта. ... ветстанция шофера Макаров маллдьан, хас да ый эмтэнэ балыыһаҕа киирбит уонна, доруобуйам мөлтөх, балыыһаттан таҕыстарбын эрэ пенсияҕа барыам, диэбит. Онон Миронов шофер эбээһинэһин толорор буолбут, кини оннугар кочегарынан ... ыйга 23 күннээх пенсионер Новгородов ылыллыбыт.

Макаров пенсияҕа барар докумуоннарын хомуйбуттарыгар үлэтин ыстааһа 1 сыл 4 ыйынан итэҕэс, салгыы үлэлиэтэҕинэ табыллар буолбут.

Итинтэн сибээстээн биир кочегар ордо түспүт, ону республиканскай ветстанция, хамнас фондун аһара ыыппат наадатын, ууратары модьуйбут. Николаева В. И. этэрикэн, С. В. Мироновы уурарар табыллыбат: кини бастакы үлэһитинэн ылыллыбыт, опыттаах шофер, эдэр шофердарга сүбэлиир-амалыыр, массыыналара саахалланнаҕына көмөлөһөр, наада буоллаҕына шофердаабытынан да барар кыахтаах. Итинник быһаарыы сөптөөх, сокуон көһүллүбэт.

Феофановтаах Новгородов иккиэн пенсионердар, олохторун илгэтэ маарынааһан кочегарынан оттук ... уураллар ... дьохтоох ылыллыбыттар. Кыс хаар ортотугар үлэлээриттэн уурайыахтарын хайдах да баҕарбаттар. Арыый үлэни кыайар-хотор диэн уонна үлэни буллан, Феофановы оскуолаҕа кочегарынан көһөрөргө бириикээс таксар. Феофанов үлэтиттэн ууратары утарсарын үрдүнэн, бириикээс профсоюз месткомун сөбүлэҥэ суох таһаарыллар, онон үлэ Сокуона куруубайдык кэһиллэр.

КЗОТ 25-ис ыстатыйата этэринэн, атын тэрилтэҕэ көрүү үлэһит байэтэ сөбүлэһэр эрэ буоллаҕына оҥоһуллуохтаах. Ити биирэ. Иккиһинэн, КЗОТ 35-ис ыстатыйата этэринэн, үлэһити тэрилтэ бэйэтэ ууратар буоллаҕына, хайаатар да профсоюз месткомун сөбүлэҥэ ылыллыахтаах. Үсүһүнэн, Новгородов бу тэрилтэҕэ Феофанов хайаниттан киирбит, «Макаров пенсияҕа барарынан» диэн үсүлуобуйалаах. Оттон КЗОТ 34 ыстатыйата этэринэн, сокращениеҕа үлэҕэ кэлиилыллыбыт кини барыахтаах.

Үлэ туһунан сокуону итинник кэһии тэрилтэҕэ да охсуулаах. Онуоха холобурунан коммунальнай предприятиелар уонна тупсаран оҥоруу комбинатыгар Александра Коремясованы үлэтиттэн төттөрү киллэриилэр. ... оройуон баарыгар сайын уонна күһүн уборщицанан үлэлээбит. Дьон барыла билэринэн, эбээһинэһин эдьэс куһаҕанык толорбут: баанньыгы олус кирдээхтик тутпут, бөҕү хомуйбат, күүтэр, суунар, сытыыньахтаар хосторуга илэтигэр эрэ суунар эбит. Ити иһин комбинат салалтата үгүстүк сэмэлээбит, хаста да ыстарааптаммыт. Коремясованы ытта элбахтык кэпсээ, сэмэлиин сылдьыбыттар, профсоюзнай тэрилтэҕэ дьүүллээбиттэр. Ол гынан баран биир да сэрэтэр бириикээс тахсыбатах. Мунур уһугар тиийэн үлэтин тупсарар кыаҕа суох диэн 1978 сыл сэтинньи 28 күнүгэр үлэтиттэн устубуттар. Атын үлэһитэ ылааларын кытта баанньык гигиената уонна санитаргай оттунэн тупса түспүт. Маныаха комбинат салалтатын сыыһатынан ПСБСКС Президиумун 1974 сыл бэс ыйын 28 күнүнээҕи уурааҕын тутуспатаҕа буолар. Ол уурааххэ үлэһит местком кини үлэтин туһунан бэппуруоһу быһаарар мунньаҕар хайаан да сылдьыахтаах диэн этиллэр. Ону кэһэн, Коремясованы местком мунньаҕар сырытыннарбатахтар. Онон кини үлэтигэр төттөрү киирдэ.

Үлэһити үлэттэн ууратыы (КЗОТ 33 ыст. 3—4 пууннара) кини уонсай да, чэпчэтиилэринэн туһанар да ыстааһын быһарынан олус ыарахан дисциплинарнай миэрэнэн буолар. Оччо бу миэрэлэри туттарга үлэ сокуоннара үгүс хаачча хтааһыннары, хайаатар да тутуһуллуохтаах баһылаанньалары көрөллөр. Тэрилтэлэр салайааччылара, профсоюзтар месткомнара олору кытаанахтык тутуһар эбээһинэстээхтэр.

А. КУЛАКОВСКАЯ,
оройуон прокурора, юстиция советнига.

САРСЫН—ГЕОЛОГ КҮНЭ

КЕМЕРОВСКАЙ УОБАЛАС. Кузбасс геологтара фосфориттар үөскээн сиэр сирдэрин төрдөнник разведкалааары кэйа үрэхтэрин, мас аанньылары киэрэстиллээр. Кинилэр аасыыт сылга 12360 погоннай метр скважинанын үүттээбиттэрэ.

Снимокка: вездеход моторга Г. Белкин, геолог Н. Ивлин.

ССТА фотохроникатa.

Алын бэчээти көрүү

БОЛҔОМТО ТАҺЫГАР

Партия, периодическай бэчээти сэргэ, истиэнэ хаһыаттара общественнай-политическай олоххо уонна коммунистическай иитиигэ суолтата улахан оруолу ылыахтаахтарын биирдэ эрэ ыйбатаҕа.

Истиэнэ хаһыаттарын биһиги бөһөөнниит систематыгар маассаҕа сабыдьыаллыыр уонна кини активнаһын оро көтөҕөр улахан күүс быһыытынан суолталара үүнэн иһэр.

Дьабылаа бөһүөлэгэр истиэнэ хаһыаттара хайдах тахсалларын биллэ сырыттым.

Бастатан, Карл Маркс аатынан совхоз кини аппаратын партийнай тэрилтэтин секретара Я. С. Трофимовы көрүстүм итиэннэ, хара аанытыттан, истиэнэ хаһыата тахсарытар партийнай тэрилтэ оттуттэн хаанык да хонтуруол, оройуу суоҕун истэбин.

Итинтэн профсоюз месткомун председателэ Е. К. Седалищева таһаарын уонна даҕаны бу дьылыга суолтатын биэрбэтин билабин.

Кини аппарат «Труженик» диэн ыччаттын аттаах, саҥатын ис хоһоонноох хаһыаттаах эбит. Ол былааннаахтык, үчүгэйдик оҥоһуллан таһаарыллыбат, редколлегия састааба кимнээхтэрэ биллибэт. Быһата, хаһыат коллектива олоҕун, үлэтин хамнаһын сырдатарытар, туһаны оҕолорытар ким даҕаны кыһаллыбат.

Аны совхоз олохтоох отделениетын хаһыата төһө таһаарыллыларын сурастым да, партийнай тэрилтэ секретара А. А. Варламов быһаччы кэлэ дьэппиэн бүтэрдэ.

Салайааччылар истиэнэ хаһыатытар аахайбат буоланнар, дьахтар комитетын, дьааһыла-сад, комсомольскай тэрилтэлэр да хаһыаттара кордобуларга эппиэттээбэттик үлэлииллэр, ахсаан да эттүнэн, айыйыахтык, ис хоһоонноругар да дьадаҥытык, китрэтиллилиэрин да мөлтөхтүк таһаарыллаллар.

Арай истиэнэ хаһыаттарын таһаарыыга аҕыс кылааастаах оскуола, профтехучилище, агитэоналар кыһамньыларын уураларэ көстөр. Онуоха оскуола директорын үөрэх чаһытар солбуйааччы М. М. Иванова, училище партийнай тэрилтэтин секретара М. С. Поговицын, директорын үөрэтэр-иитэр үлэҕэ солбуйааччы Г. С. Колесов уонна сельсовет исполкомун председателэ Ф. Р. Софронов сорох болҕомтолорун ууралларын бэлиэтиир наада.

Түмүктээн эттэххэ, Карл Маркс аатынан совхоз парткома истиэнэ хаһыаттара тиһигин быһаарыа таһаарылланнарытар, үлэтин кэмэлөһөр, интэр дьоһуннаах оруолларын толорулларыгар дьаһал ылара уолдьаспыт.

Е. КАЖЕНКИНА,
«СО» общ. корр.

ӨЛГӨМ ҮҮТ, ЭМИС ЭТ ИҺИН

КӨХТӨӨХ ҮЛЭҺИТ КОЛЛЕКТИВ

Кэтит Куолэ 429 бороосуу кыстаан турар. Манна сүөсүһүттэр хайыс да сылын бэлэмнэнан үлэлииллэр, үчүгэй үөрдэр. Коллектив чилиэттэрэ бары, биир киһи курдук, бэйэ-бэйэлэригэр көмөлөһөн үлэлииллэр. Ол да иһин үлэлэрэ куруутун көхтөөх, тэйиэрдыылаах буолар.

Звено кыстык аасыыт алта ыйыгар хас биирдии бороосуну 89,5 кг толоһуннэрэ. Ити омос ыйыттэххэ кыра курдугун иһин, элбэх сыралаах үлэнэн ситиһиллиэ. Мантан ураты эбии аһылыгы кэмэ дэлэй-диэн эттэн, бороосулары тэҥэ үчүгэй туруктаах үктэмэрин — звено коллективын сылаа-сорудах ситиниэ.

Кэтит Куол сүөсүһүттэрэ «Чурапчы» совхоз Арылаахтааҕы отделениетын Г. Н. Дагданча салайар бороосу көрөөччүлэрин кытта социалистическай куоталаһыыга киирсэн үлэлииллэр. Сотору тоҕо буута арылаахтар кэлэн үлэ-хамнас тутулун билсэн, көрөн бардылар. Билиҥҥитэ олохтоохтор иннилэр иһэллэр.

И. ЛЕБЕДЕВ.

Снимоктарга: Сүөсүһүттэр сынньалаҥнарын кэмигэр. Звено бастыҥ үлэһитэ, коммунистическай үлэ ударнига Дмитрий Афанасьевич Федотов. Фуражир Дмитрий Егоров.

И. ОКОНЕШНИКОВ фотолара.

Эбэһээтэлиэстибэ туолуутун барабиэркэлиибит

Ыҥырыылаах звеноҕа

«Чурапчы» совхоз оройуонна ыҥырыылаах Арылаахтааҕы отделениетын Г. Н. Дагданча старшайдаах ыччат сүөһүнү төлөһүүтэр звенота кыстык алтыс ыйыгар — кулун тутарга өссө дьулуурдаахтык үлэлээтэ.

Манна звено кыстатан турар 250-ча бороосукутугар күнүн ахсын биирдии тонна искусственнай үүт, биирдии тонна саратовскай көөнньөрбө уонна дулҕаттан, комбикормтан убаҕас көөнньөрбө бэлэмнээн биэрэллэр. Фермаҕа эбии аһылыгы старшай Григорий Николаевич бэйэтэ оҥорор. Иннэ гынан эбии аһылык хаачыстыбата куһаҕана суох.

Арылаахтар кыстык аасыыт алта ыйыгар ыччат сүөһүнү төлөһүүтүгэр күүстээх түмүктээниллэр. Кинилэр хас биирдии бороосууларын орто төлөһүүтүн 73,4-түү кг-ка тиэртилэр. Звено бастыҥ сүөсүһүтэ Мария Устинова Д..лова көрөр бороосуун суукатааҕы орто төлөһүйүүтэ 616 грамма тэҥнэстэ. Спиттаах сүөсүһүт хас биирдии бороосуун алта ый устата 84,9 түү кг төлөһүттэ. Ити совхоз үрдүнэн бастыҥ көрдөрүү. Оттон звено атын чилиэнэ Афанасий Васильевич Сыромятников ити кэм устата туппут бороосууларын орто эбиллиитин 81,2 кг-га тиэрпитэ. Светлана Саввична Собакина, Николай Николаевич Захаров көрдөрүүлэрэ даҕаны итиниэн аччыгыйа суох.

Онон Арылаах отделениетын бороосуу көрөр звенота быйылгы ырахан кыстыкка ылыммыт эбэһээтэлиэстибэтин толорор толору кыахтаах.

М. ЗАХАРОВА.
хаһыат общ. корр.

БЫЛААН ТУОЛБАТА

Карл Маркс аатынан совхоз Мугудайдааҕы отделениета онус пятилетка төрдүс сылын бастакы кварталыгар валовойунан 1153 центнер үүтү ыан, былааннаах сорудаҕын 317 центнэри эн толорбото. Үүт туттарыыта фермаларга ... Искусственнай үүт ... оҥоһуллубат буолан, бороосууларга үүтү иһэрдии кэмэ биллигин даҕаны улахан.

Фермалар социалистическай куоталаһыыларыгар кулун тутар ыйдаах сорудахтарын аҥара толорооботтор. Уу-Сүүстээх уонна Лыбыйтах фермаларын коллективтара бастаатылар. Елена Егоровна Төротина старшайдаах Уу Сүүстээх фермата сэттэ ыанньыксыта 115 фуражнай ынахтан аасыыт ыйга валовойунан 18031 кг үүтү ыан, былааныы 7022 кг-нан аһарда. Манна фуражнай ынах ахсыттан кулун тутарга 156-лыы кг үүт ыанна. Кинилэр кварталга валовойунан 30327 кг үрүҥ илгэни ыан, графиктарын ыраатынан аһардылар. Оттон Лыбыйтах ферматын ыанньыксыттара кулун тутарга 19646 кг үүтү ыан, былааннарын 59 кг-нан куоһардылар.

Биирдиилээн ыанньыксыттар социалистическай куоталаһыыларыгар Толой Дирингин ферматын эдэр ыанньыксыта Галина Малышева бастаата. Кини 20 фуражнай ынаҕыттан бастакы кварталга валовойунан 2929 кг үүтү ыата.

Отделение үрдүнэн сыл бастакы кварталыгар баарта 229 ынах төрөөтө. Ити аасыыт сыл баччатыгар төрөөбүт ынах ахсааныттан 70-нан аҕыйах. Кыстык устата быйыл 39 сэнэ төрүөх өллө. Оттон ынаҕы искусственнайдык сиэмэлээһин туругта эмиэ олус бытааан. Былырыын баччаҕа отделениеҕа 149 ынах искусственнайдык сиэмэлэммит буоллаҕына, билигин бэрэ-суоҕа 81 ынах сантарылынна. Оҥу даҕаны агарын кэригин оройуон чемпион осеменатора А. А. Сивцева сиэмэлээтэ.

Түмүктээн эттэххэ, үүтү ыаһын кварталлааҕы былаана толоруллубата, кэпиэннэн олус фермаларга сыһаана турар. Аҕардас аасыыт ыйга отделение үрдүнэн 10 ынах сүөһү [illegible].

А. КРАСИЛЬНИКОВА,
«СО» общ. корр.

Хаһаайынныы харабынан көрүөххэ

Бүттүүммүт дьыалата

ССКП КК бэтинньитээгэр (1978 с.) Пленумугар этиллибитин курдук, сүтүктэри кытта охсуһуу түһүүлэн боппуруос — бу биллэн турар, тыа хаһаайыстыбатыгар эрэ сыһыаннаах буолбатах. Киһи норуот хаһаайыстыбатын бары салааларыгар практическай көрүү предметинэн буолуохтаах. Дьэ, ол иһин мин «Хаһаайынныы харабынан көрүөххэ» диэн сүтүктэр, араас хоромньулар тустарынан ыстатыйаны дьүүллэһиигэ кыттан, Сэйэм салайар коллективнар тахсыталлар сорох чахчыларга тохтуохпун баҕарабын.

Биһиги киносетибытыгар бэрт аҕыйах механизатор үлэлиир арээри уматыгы уонна оҕунуоҕу кэмчилээн биһигэ сыһыаннара моллох. Сэ курдук, ГАЗ-53 массыынаҕа автомашинаҕа ... ферласбыт Николай Афанасьевич Максимов аасыыт сыл алта ыйыгар 1690 кг бензины аҥара оросхуоттаата. Ити биирчинэтэ биир — уматыгы тоҕуу-хоруу, массыынатын техническэй көрүүтүн кэмигэр ыытыыта. Ити содулугар биһиги улахан почооккэ тэбилиннибит. Оноҕо сиэрдээн мин уматыгы, оҕунуоҕу аҥара оросхуоттааһын бас баттах туттуу совхозтарга эрэ буолбатах, оройуон киинин производственнай тэрилтэлэригэр эмиэ таһаарыллаллар. Ону утары охсуһуу бүттүүммүт дьыалата диэн этиэхпин баҕарабын.

Биһиги коллективпытыгар кинолентэлэры бас-баттах туһаныы, көрбөт-харайбат буолуу уруккутугар олохсуйан хаалбыт түктэри быһыыта аасыыт дьылга эмиэ тахсыталаабыта. Дирингиэҕи установка киномеханиктара М. М. Федосеева уонна И. Н. Еремеев оройуон киинигэр ыытарга бэлэмнээн, ... хаалаан ... ыһыгар бырахпыт икки кинокартиналарын лиэнтэтин ... үлтү тэбистэрбиттэрэ. Оҕор ... баччаанна ... Эбэтэр шофер Д. М. Захаров, киинэни атаараачы Е. Т. Неустроев дьаласайдарыттан быйыл кыһын биир кинокартина лиэнтэтэ олочча фургон иһигэр ыһыллан буорту буолла.

Сэрэх нэһилиэктэрдээҕи киноустановкалар техническэй көрүүнү кэмигэр ыытан искэттэриттэн кинолентэлар хаачыстыбаларын сүтэраллэр. Ол курдук, Кытаанахтааҕы киноустановкаттан биир кинокартина лиэнтэтэ II категориятан III-ка түһэн тоҕунна. Оттон Кыстык-Кутдатааҕы установка киномеханига Г. Г. Егоров кинолентаны кыһын тоҥуу көрдөрөн буорту гыммыта. Ити курдук дьалабай, көннөөтүннэн суох буолуутугар атын да сирдэргэ сүтүктэр, хоромньулар тахсаллар. Биир кинокартина лиэнтэтэ тыһыныччанан солкуобай сыанатаах буоллаҕына, ити этиллибит чахчылар государственнай ... почоокко тэбэллиэхин байэҕит с ... .

Онон, хайа баҕарар государство баһылыгын ... кичэйэҕитэ сыһыан ... хоромньулары таһаарбаппыт наада.

П. ЕГОРОВ,
киносеть директора.

ПАРТИЗАН ТӨЛӨННӨӨХ СҮРЭҔЭ

Г. В. Егоров төрөөбүтэ 100 сыла туолла

Саха сиригэр гражданскай сэрии геройа Г. В. Егоров төрөөбүтэ 100 сылын туолла.

Киин Якутскай уокуруга Байаҕантай улууһун I Байаҕантай нэһилиэгэр дьадаҥы кэргэнигэ төрөөбүтэ. Аҕата Василий Иванович Кытаанах нэһилиэгин Кураралыттан чугас олохтоох, саһыл тухары үрүҥ араҕын оро көрбөтөх киһи этэ. Уола 16 саастааҕар баайдарга хамначчыт сылдьан олбүтэ.

Хабырылла оҕо эрдэҕиттэн бэрт чэпчэкитик дэгэрэннэн хаампыт-сиимит, атаҕынан быһый, чоҕо этэ. Сайылык оҕолоруттан киһи-атах оонньууларга барыларыттан дьоһурдааҕынан, сүрэхтээх лөһиниэнин билэрэ. Төрөөбүтэ батталы-атаҕастабыл ортотугар үөскэбит буолан, баайдар-тойоттору адьаһын абааһы көрөрө.

Таҥдаҕа кэлэн олорбут политссыльнайдар дьадаҥы дьон оҕолоругар мунньан ааҕарга, суруйарга үөрэтиллэрэ, хортуоппуй уонна оҕуруот астарын үүннэрэн көрдөрбүттэрэ, сиигэ олох, батталы-атаҕастабыл утары охсуһуу өйдөтөр үлэни ыыталлара.

1905 сыллаахха Хабырылла Дьөгүөрэп Таҥдаҕа эскэ кэлбит Ешин, Орловскай уонна Алымов диэн политссыльнайдары билсиһэстэ, кинилэртэн киһи батталы утары кыргыһыыга олохтоох тииһэхтэҕин өйдөөбүтэ.

Сүүрбэ саастаах Хабырыллааны Байаҕантай улууһун кулубата Күүһүгэ Калининскай сымыйакан балыйан балтараа ыл устата Якутскай түрмэтигэр күлүүс хаайыытыгар уктарбыта. Баайдар киһини куоруйах, түөкүн уолбута диэн сурах тарпыттара. 1902 сыллаахха хаайыыттан тахсан баран 12 сыл кэриҥэ Таҥда, Элүөхүмэ уонна Бодойбо баайдарыгар-тойотторугар хамначчыттаабыта. 1914 сыллаахха иккиһин тутуллан Якутскай уокуруга суутунан алта сыл бохлуохтоох түрмэ хаайыытыгар уурулулубута.

Хабырылла Дьөгүөрэби хаайыыттан Олунньутааҕы революция кэмиттэн большевиктэр Е. М. Ярославскай, Г. И. Петровскай босхолообуттара.

Г. В. Егоров Саха сиригэр Якутскайга ааҕ бастаан 1915 сыл ыт ыйын 1 күнүгэр Советскай былааһы олохтообут А. Рыдзинскай кыһыл этэрээтигэр баҕа оттүнэн байыаһынан киирэр, саа-саадах тутан баайдар-тойоттор былаастарын утары сэриилэһэр охсуһар суолга биллэн турар. Ол да иһин Колчак былааһын кэмигэр баайдыттар: «Ким Г. В. Егоровы көрбүт, от киһи ... тутуохтаах, утарылаһар буоллаҕына сэнчо ... ыттаахтаах» диэн суруйбуттара. Онон киин баайдыттартан саһа сылдьарга күһэллибитэ.

Колчаковщина эстэн, Саха сиригэр Советскай былаас бухатыыллахтык тэриллибитэ. Г. В. Егоров Якутскайдааҕы кыһыл гарнизон байыаһынан буолбута, дьололоох саҥа олох тутуутуугарын туһугар охсуһууга олоҕун бүтүннүүтүн анаабыта. 13 төгүл кыырыктаах кыргыһыыларга актыынайдык кыттыбыта. Пепеляев бандатын утары охсуһуу саҕана Амма Слободатын ылыыга хорсун быһыытын иһин 1925 сыллаахха Бойобуой Кыһыл Знамя орденынан наҕараадаламмыта.

Гражданскай сэрии кэнниттэн саҥа олоҕу тутууга культармеец, активист быһыытынан кыттыбыта. Киин советскай кэм кэлэн эргүтүн үөрэ-көтө сылдьара, оҕолору наһаа таптыыра, үөрэх наадатын өйдөтөрө, улуу сирдьит В. И. Ленин кэриэстэрин быһаарара. Г. В. Егоров көҕүлээһининэн, туруорсуутунан Лена өрүс эҥэринээҕи оройуоннарга, Намҥа, Кэбээйигэ сүүрбэччэ оскуола, балыыһа, баанньык уонна олорор дьиэ тутуллубуттара.

Норуот олоҕун-дьаһаҕын дириҥник билэр буолан, Гавриил Васильевич хаһаайыстыбаннай уонна культурнай тутуу тирээн турар боппуруостарын сытыытык, принципиальнайдык туруорсара, ыйыылыыбыт үүрээх туолларыгар мээрдьитин комолоһоро.

1930 сыллаахха «Кэскил», кэлгэ сылыгар бөдөҥсүйбүт «Кыһыл Таҥда» колхозтары тэрийбитэ. Тыа сиригэр ыраас-чэбдик олох иһин үлэни ыыппыта.

Москваҕа ыраах Саха сириттэн тиийбит норуот геройун «саха Чапаевын» Иван Строд, Бүтүн Сойуустааҕы староста М. И. Калинин, Н. К. Крупская, ВЛКСМ КК секретара А. В. Косарев уо. д. а. итиитик, эйэҕэстик көрсүбүттэрэ, туруорсар боппуруостарын быһаараҥ биэрбиттэрэ, көмөлөспүттэрэ.

Норуот үөрэҕириитигэр үтүөлэрин иһин Г. В. Егоров «Норуот үөрэҕириитин туйгуна» значогунан наҕараадаламмыта.

Гавриил Васильевич ыыс дуубатыттан геройдуоох патриот этэ. 63 саастааҕар Ийэ дойдубутугар немецкай фашистар сэриилээн саба түспүттэригэр фроҥҥа мыталларыгар көрдөһөн сэйабылынньа туһэрбитэ.

Г. В. Егоров 1942 сыллаахха муус устарга Якутскай куоракка ыалдьан өлбүтэ.

Республика, оҕ иһигэр биһиги оройуоммут уулаһыттара норуот геройун сырдык аатын сүрэхтэригэр мэҥҥи итии сылдьаллар. Народнай герой аатын сүгэр Мүрү орто оскуолата аҕа көлүөнэ үтүө үгэстэрин салҕыыллар.

И. МАКАРОВ,
учуутал.

Сыбаан.

НЭДИЭЛЭ СОНУННАРА

ҮЛЭ ДЬОНУН ЧИЭСТЭЭҺИН

Сылаҥ орто оскуолатын коллектива үлэ ветерана М. Н. Захарованы бочуоттаан сынньалаҥҥа үөрүүлээхтик атаарда.

Юбиляр Матрена Николаевна оскуолаҕа интернат сэбиэдиссэйинэн үлэлээбитэ. Кини—советскай эрэлин түйгүнэ, коммунистическай үлэ ударнига.

Бүгүн совхоз олохтоох отделениетын үлэһиттэрэ биир бастыҥ рабочай, тимир уус Егор Афанасьевич Макаровы пенсияҕа атаардылар.

Н. ФЛЕГОНТОВА.

ЫАЛДЬЫТТАРБЫТ— НЬУРБА АРТИСТАРА

Саҥа кэмпиэлэн бириэмийэтин лауреата Ньурбатааҕы норуодунай драматеатр айар коллектива биһиги оройуоммутугар гастроллуу кэллэ.

Кини репертуардарыгар— Саха АССР искусствотын үтүөлээх деятелэ Иван Гоголев «Эр дьону ымыы харыстаар» диэн комедията.

Н. ИВАНОВ.

КИНОТЕАТР— КӨРӨӨЧЧҮЛЭРГЭ

Бу ый 26—30 күннэригэр «Мааракчаан» кинотеатр көрөөччүлэргэ элбэх мероприятиелары ыытта.

Улахан дьонго саҥа фильмнэр быраабыллалара, үөрэнээччилэр саастары каникулларыгар анаан оҕо фильмнэрин фестивала, киновикториналар тэрилиннилэр уонна киноопоранолар көрдөрүллүннүлэр.

С. СЕМЕНОВ.

НЭРЭХСЭБИЛЛЭЭХ КАНИКУЛ

Интернат оскуола үөрэнээччилэрэ саастары сынньалаҥнарын олус нэрэхсэбиллээхтик атаардылар.

Үөрэҕи бэлиигэ, бастыҥ барыстык ыҥин, общественнай үлэҕэ кыттыыга кыттааһыныга бастаабыт IX «Б» кылаас 30 үөрэнээччилэрэ Красноярскай куорат уонна кини эргин умнуллубат экскурсияҕа сылдьыттылар.

Иккис миэстэни ылбыт X «Б»—лээ шефтээхтэрдэр—«ЯкутТЭЦстрой» трест үлэһиттэригэр ыалдьыттаатылар. Оттон кыттыыга үһүс тахсыбыт IX «А» кылаас оҕолоро Чэркээхтээҕи политссылка музейын көрөн-истэн кэллилэр.

И. ПАВЛОВ.

РСФСР Министрдэрин Советын 1978 сыл бэс ыйын 1 күнүнээҕи уураахтыган булчуттар уонна балыксыттар Бүтүн Россиятааҕы обществоларын совеһун ситэриилээбит Устааба бигэргэтиллибитэ.

Устаабынан общество чилиэнинэн ылыллар кэһин биир сыллаах кандидатскай стаһы барыахтааҕын туһунан эбии киллэриллибитэ...

Булчуттарга, балыксыттарга саҥа бэрээдэк

...таһаарыллыахтаахтар.

Саалы регистрациялааһыны райсовет исполкомун ис дьыалаҕа отдела ыытар. Булт саалара уонна ведомственнай саалар ССРС Министрдэрин Советын 1975 сыл от ыйын 23 күнүнээҕи уурааҕынан 1976 сылтан саҥалыы үс түүү сыл буола-буола регистрацияланыахтаахтар. Быйыл иккис регистрацияланыы ыытыллан бүтэриллиэхтээх. Онон сааны этиллибит кэмҥэ аҕалан регистрациялатары умнумуоххо.

...скай стаһы барыахтааҕын туһунан эбии киллэриллибитэ. Ити кэмҥэ кини бэйэтин үчүгэй дьиссиплиинэлээҕин, активнай общественнигынан, булталһын быраабылаларын, булт минимумун, уута сэрэхтээх буолуу нормаларын билэрин көрдөрдөҕүнэ чилиэнинэн таһаарыллар.

Общество чилиэннэрэ кандидатынан ылыы, чилиэнинэн таһаарыы сельсоветтарынан, булчуттар уонна балыксыттар обществоларын тэрилтэлэрдээҕи бюроларынан оҥоһуллар.

Кандидатынан киириигэ сайабылыанньа, үлэлиир сиртэн характеристика уонна обществоҕо үс сылтан итэҕэһэ суох стаһтаах чилиэнтэн рекомендация көрдөнөр. Кандидат буолаччы 10 солкуобайдаах киирии усунуоһу, 5 солкуобайдаах чилиэнскэй усунуоһу төлүүр. Аҕа дойду улуу кэмүскүүр Улуу сэриин инвалидтарыгар чилиэнскэй усунуос 3 солкуобай кээмэйдээх. Кандидат госпошлинаны төлөөбөт.

Стажировканы барбыт кэмнигэр кандидат саалар быраабы ылбат, ол иннигэр любительскай уонна спортивнай балыктааһынныга кыттар быраабылан туһанар.

Булчуттар уонна балыксыттар обществоларын эрдэттэн чилиэннэрэ усунуоһу үрүнү кээмэйинэн төлүүллэр. Алта ый төлөөбөтөхтөр чилиэнтэн уһуллуллар уонна хаттаан киирэр буоллахтарына кандидатскай стаһы бараллар.

Общество чилиэннэрэ булт сезонун көрсүһүүтэ усунуостарын толору төлөөн, сааларын регистрациялатыахтаахтар.

Саалар быраабы календарнай сылга усунуостарын төлөөбүт, булт минимумун туттарбыт общество чилиэннэригэр эрэ ылыллар. Чилиэн буолбатахтар саалара тутуллар уонна милицияҕа комиссионнай атыылара тиэрдиллэр.

Иҥэриллээх булт саалара чааһынай бас билиигэ баар буоллахтарына, кинилэр оттүгэн ис дьыала отделыгар эбэтэр сельсоветтар исполкомнарыгар туттарыллыахтаахтар. Ити түбэлтэҕэ саалаах киһи хаһан да сэмэҕэ тардыллыбат. Оттон иннинник саалары кистээн илдьэ сылдьыы киһи холуобунай эппиэтинэскэ тардыллар.

Регистрацияҕа турбут саалар барыта оттүгэн бүтүн буолуохтаахтар. Сааны атын илиитэн атын илиигэ ылыы-биэрии ис дьыала отдела көҥүлүнэн эрэ оҥоһуллар. Регистрацияламмакка кистэммит саалар төлөбүрэ суох тутуллаллар. Общество чилиэнэ булт саатын булуу нормаларынан хааччыллыахтаах.

Булт саалара эрэллээх илиигэ баар буолуохтаахтар уонна быраабылаҕа олоҕуран хараллыахтаахтар, тутуллуохтаахтар.

Түмүктээн эттэххэ, чилиэнскэй усунуоһу төлөөһүн, сааны регистрациялатыы общество чилиэннэрин тирээн турар соруктарынан буолар.

В. НОЕВ,
булчуттар уонна балыксыттар оройуоннааҕы обществоларын председателэ.

Икки бөрөнү өлөрдүлэр

Мырылаҕа быйыл кыһын уопсай таҕса бөрө сылгыга улахан куттал үөскэттэ. Ыгырыллыбатах ыалдьыттары соҕуоһаһан сылгыһыт Николай Гаврильевич Собакин биир тыһы, лесхоз үлэһитэ Григорий Гаврильевич Собакин биир атыыр бөрөлөрү өлөрдүлэр.

Е. МАСАЕВ.

СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ

ХАЙЫҺАРДАР ДАЙДЫЛАР

Саастыы сэрэ кэми көрсө Хадаарга оройуон ыһыс кылаастаах оскуолаларын үөрэнээччилэрэ хайыһарга күрэс былдьастылар. Биһигэ 107 спортсмен мустубута.

Бастакы күн 55 уол 5 км дистанцияҕа стартаабыттартан 23 мүн. 08 сөк. ааһан Болтоҥо оскуолатыттан Лева Монастырев бастыҥ үөрэнэн көрдөрдө. Кинитэн 12 сөк. хаалан Хадаар уола Митя Лукин иккис буолла. Кыргыттардыын агыстагэ окружнай сырсыбыт Арыылаах үөрэнээччитэ Гриша Баранов үһүс миэстэлээнэ. Ол кыргыттар 3 км-га сырыстылар. Бэрт хаты былаах сүүрүүгэ Болтоҥо кыыһа Таня Егорова 15 мүн. 01 сөк. кылаан кыайыылааҕынан таҕыста. Арыылаах оскуолатыттан Дуня Попова 15 мүн. 31 сөк. кылаан иккис үчүгэй бириэмэни көрдөрдө. Үһүскэ Соловьев оскуолатын представителэ Мотя Сергеева тиийэттэ.

Ити күн хамаандалартан 4 уол уонна 4 кыыс бастыҥ бириэмэлэрэ эбиллэн түмүк оҥоһуллуута. Сыгооха Арыылаах оскуолатын хамаандата бастаата. Иккис—Болтоҥолор, үһүс—Чурапчы 1 №-дээх оскуолатын бастакы хамаандата. Онон бастакы күн ким хайдах бэлэмнээҕин учуутайдыы көрдөрдө.

Иккис күн 3 уол 3 км, оттон 3 кыыс 2 км эстафеталара буолла. Бастаан кыргыттар стартаатылар. Маҥнайгы этаптан Арыылаах үөрэнээччилэрэ хайыһар сүүрүүн халыйыман бууллар. Бүтэһик этапка Арыылаах кыыһа ыраатан бастаата. Оттон Чурапчы 1 №-дээх иһэр кылаастаах оскуолатын бастакы хамаандатын кыыһа такаар. Үһүһэ—Болтоҥо кыыһа.

Уолаттар 3 км сырыстылар. Онон 45 хамаандыһ кыттыыта ... кылаастаах уолаттартан Арыылаах оскуолатын хамаандата ... хайыһар тыла ... ыраатан бастаата фиништээтэр. Маны кытта эттэххэ, Арыылаахтан Гриша Баранов иккис этапка тэрдүү түһэн баран бастааныыр кыыһа ыраатыга сэлүй уурда.

Уопсай түмүккэ арыылаахтар наадалааҕын бастаатылар. Чурапчы 1 №-дээх оскуолатын бастакы хамаандата иккис миэстэни, оттон баара сүөҕэ 4 сөкүүндэнэн хаалан Болтоҥолор үһүс миэстэни ылаллар.

Куратоһун командата ... Арыылаах хамаандатын көрөн барыан ... диэн сааланда ыыр. Командалар убайдара—Павел Сергеевич, Иван, Гаврил Попов, Николай Захаров уо д.а. хайыһарга эдэр дьаттарын утумнуур ыыта салгынар.

Кыайыылаахтарга кубок, грамоталар, дипломнар туттарылыннылар. Кыайыыга дьулуурун киһи бэрилиэ Гриша Баранов (Арыылаах) ылыы илэ. Оттон «Саамай кыра саастаах сүүрүк» ... Арыылаах оскуолатын 5-с кылааһын үөрэнээччитэ Вася Баранов ылар.

Н. ЛЕБЕДЕВ,
хаһыат общ. корр.

Сонун ыалдьыттар

Республикатааҕы спорткомитет уонна «Трудовые резервы» ДСО ... советтын тэрийиилэрин нэп. Москватааҕы Олимпийскай оонньуулар чемпионнар мыталлар «Энезэлис-79» хайыһар походун 12 кыттыылаахтара ... сылдьан ааспыттара. Поход, сүмьүтэнэ, Намнааҕы 2 №-дээх СПТУ үөрэнээччилэрэ кыттаттар. Этэрээт командира— СПТУ учуутала С. Н. Алексеев, комиссара— СПТУ производственнай үөрэтэһинигэ маастара П. Е. Атласов.

Спортсменнары кытта көрсүһүү бэлиһэрэ тэрилиннэ. Поход кыттыылаахтара СПТУ оҕолорун ... кэпсээтилэр. Мичээттарын үөрэнэ кэлэргэ ыҥырдылар, олохтоохторго бэйэлэрин оҥорбут айдалыктарын бэлэх туттардылар. Кинилэр сылдьыбыт сирдэрин икки чулуу мичээттарыгар автограф суруйтарар вымпеллаах тар эбит. Ол поход түмүктэниигэр Е. М. Ярославскай аатынан республикатааҕы музейыгар туттарыахтаах. Кытаанахха ыалдьыттары баттаа ... оройуон чемпиона шофер Валерий Барашкин уонна мааньыыксыт Зинаида Новгородова ... Бэһигэр түмүктэр ыалдьыттар концерт көрдөрдүлэр.

Иккис күнүгэр ыраах айаҥҥа сылдьар мичээттэр отделениеҕа сүөһү кыстыыр комплексин сүбүкэтин ... олохтоох мичээттары аттыгар 26 тонна ... пастилар, оттон 12 ... тымныыллар. Эмиэ ити күн поход кыттыылааҕа хирург-травматолог В. В. Бозедонов 32 ... түрүүрүн барыҥраамыта.

Кытаанах погоһиатун общественноҕа «Энезэлис-79» кыттыылаахтарыгар махталын уонна кинилэр үгүһү айаннарыгар саҕынарын баҕарда.

Поход кыттыылаахтара Алексеевскай, Амма, Мэҥэ-Хаҥалас оройуоннарынан, уопсайа 800-чэкэ км сири айаннаан, Якутскайга тиийиэхтэрэ.

В. АНДРЕЕВ

Кытаанах.

Көбүөргэ— эдэрдэр

Коҥуу түстүүтэ оройуоҥҥа бастыыр киһи орто оскуолалар кураттаһыннарыгар 14 ылааһынна сэттэ оскуолаттан 106 эдэр спортсмен кытынна. Мугудай, Хайахсыт оскуолалара кыттыбатылар. Бу бүөр оҕо спортнай оскуолатын салалтатыгар таннас.

Иннин кубуктаах бэрт хамаандалаах кииргиилэр түмүктэрин интернат-оскуола хамаандата эрэллээхтик бастаан, кубок таһааһыныгар буолла. Иккис миэстэни Кытаанах үөрэнээччилэрэ, үһүс дириҥнэр ылаллар.

Маны кытта эттэххэ, аны оҕо спортивнай оскуолатыгар оройуон ... иһиттэн кэлээн дьарыктанар оҕолор бэйэлэрин эрдэ үөрэммит оскуолаларын чиэһин көмүскүүр балаһыанньалара соҕотохпут.

Интернат-оскуолаттан 11 түстүүк чемпион аатын ыллылар. Атын үс ыйааһыныга Кытаанахтан Коля Керкин, Дириҥтэн Сеня Артемьев уонна Сылаҥтан Гоша Макаров бастаатылар. Яша Филиппов, Витя Семенов (иккиэн интернат-оскуолаттан) уонна Игнат Сысолятин (Дириҥ) апаллаах бириһиэнэк наҕараадаланнылар.

Тренерскай совет үөрэҕи бэлэмнээх кэскиллээх түстүүктэрэ оҕо спортивнай оскуолатыгар үөрэнэ кэлэллэригэр ыҥырда.

Е. ПУДОВ,
куруҕэхтэһии кылаабынай судьуйата.

Бииһэхэ эппиэттииллэр

Хаһыат быйылгы 30—31 №-дэр «Редакция почтатыттан» диэн рубрикаҕа Н. Корякин «Эрийдээх эрэллар» диэн тоҕолоох суругар Чурапчы сэлиэнньэтин 11 кварталын дьиэлэрин итиитэр котельнай кочегардара үлэлэрин эппиэтинэһэ суох сыһыаннаһалларын кританалаабыта.

Ити суругу райсовет исполкомун председателин солбуйааччы тов. А. Е. Филиппов эппиэттээтэ:

«Суругу ис хоһооно сөптөөх. Онон кини тарбатэ киэҥ дьүүлгэ туруоруллуна.

Кочегардар Старостин П. П., Васильев Н. А., Яковлев Д. Д., Керемясов С. Н., Макаров Н. С., Барашков М. Н., Боякинов Ф. С. уонна Дьячковскай Н. В. барыы бурууйдарын билиннилэр, ... тылларын бэрэн үлэлэригэр хаалларымыахтара.

Сельсовет исполкомун комиссиятын быһаарыытынан, сайын котельнай капитальнай өрөмүөнэ ыытыллыаҕа».

ЛИТОВСКАЯ ССР. Электро кэлэйбэрэ техника Вильнюстааҕы заводa ... тутар таһаарбарын оҥоруу үлэлииллэр.

СНИМОККА: завод үлэһитэ Я. Трумпэйтэ саҥа люстралары көрдөрөр.

ССТА фотохрониката.

Редакторы солбуйааччы С. П. ЧИЧИГИНАРОВ.

ВЛКСМ райкома, оройуоннааҕы революционнай, бойобуой уонна үлэ албан аат куруба, районо, Мугудай орто оскуолатын коллектива, комсомолец, колхозтаах, советскай тутуу ветерана

ХОХТАНОВ ИУСТИН ГРИГОРЬЕВИЧ

өлбүтүнэн биһиэннээх айматтарыгар дириҥ кутурҕаннарын тиэрдэллэр.

БИҺИГИ ААДЫРЫСПЫТ: почтовай индекс 678700. Чурапчы с., Карл Маркс уул., 12, ТЕЛЕФОННАРБЫТ: редактор—21-395, отделлар—21-495, уопсай — 21-609.

«Саҥа олох» («Новая жизнь») — орган Чурапчинского райкома КПСС и районного Совета народных депутатов Якутской АССР.

Индекс 60949. Газета выходит по вторникам, четвергам и субботам на якутском языке. Объем 1 усл. печ. лист. № ЗАКАЗА 39. ЧУРАПЧИНСКАЯ РАЙОННАЯ ТИПОГРАФИЯ г. Чурапча, ул. К. Маркса 12. Тираж 3068.